

امارت اسلامی افغانستان
وزارت تحصیلات عالی

پوهنتون زاوول

معاونیت امور محصلان

پالیسی اصول اخلاقی

فهرست مطالب

پیام معاونیت امور محصلان	4
مقدمه	5
اخلاق شخصی، اخلاق شغلی و اخلاق نهاد مربوط	Error! Bookmark not defined.
بخش اول: تعهدات الزامی اعضای کادر علمی در قبال محصلان:	6
بخش دوم، هنجارهای اخلاقی لازم الرعایه از سوی کادر علمی در مقابل همکاران اداری	7
بخش سوم، هنجارهای اخلاقی الزامی از سوی کارکنان اداری	8
بخش چهارم، هنجارهای اخلاقی لازم الرعایه از سوی محصلان	8
بخش پنجم، نظارت و ارزیابی:	9
بخش ششم، موارد نقض و اصلاح	9
بخش هشتم، نشر و انفاذ	10
بخش هشتم، تایید پالیسی	10

پیام معاونیت امور محصلان

اخلاق نیکو و پابندی به ارزش‌های انسانی و اسلامی، زیربنای اساسی رشد فردی، اجتماعی و علمی در هر جامعه به شمار می‌رود. نهادهای تحصیلات عالی به عنوان مراکز تولید علم، تربیت نیروی متخصص و پرورش شخصیت نسل آینده، بیش از هر نهاد دیگری نیازمند استقرار و نهادینه‌سازی اصول اخلاقی در تمامی عرصه‌های آموزشی، پژوهشی و اجتماعی می‌باشند. از همین رو، تدوین و تطبیق پالیسی اصول اخلاقی، گامی مهم و بنیادی در راستای ایجاد محیطی سالم، مصئون، عادلانه و مبتنی بر احترام متقابل در میان تمام اعضای جامعه علمی پوهنتون محسوب می‌گردد.

معاونیت امور محصلان با درک مسئولیت خطیر خویش در راستای حمایت، رهنمایی و رشد همه‌جانبه محصلین گرامی، بر این باور است که موفقیت علمی بدون تعهد اخلاقی و مسئولیت‌پذیری اجتماعی، نمی‌تواند پاسخگوی نیازهای جامعه و رسالت نهاد تحصیلات عالی باشد. از این رو، رعایت اصولی چون صداقت، امانت‌داری، احترام به حقوق و کرامت انسانی، نظم، انضباط، روحیه همکاری، تحمل‌پذیری، عدالت و مسئولیت‌پذیری، از ارزش‌های بنیادی است که باید در رفتار و عملکرد تمام محصلین عزیز تجلی یابد.

هدف از این پالیسی، تنها بیان مجموعه‌ای از قواعد و اصول نیست، بلکه ایجاد فرهنگ سازمانی مبتنی بر اخلاق، احترام و همدیگرپذیری در محیط پوهنتون می‌باشد تا محصلین گرامی در کنار کسب دانش و مهارت‌های تخصصی، به عنوان شهروندانی متعهد، با اخلاق و مسئول در جامعه ایفای نقش نمایند.

امید است با همکاری صمیمانه استادان گرانقدر، کارمندان محترم و محصلین عزیز، بتوانیم محیطی سرشار از احترام، همبستگی، عدالت و ارزش‌های والای اخلاقی را در نهاد تحصیلی خویش بیش از پیش تقویت نموده و در مسیر تعالی علمی و معنوی گام‌های مؤثر برداریم. والسلام

فرید "قناعت"

معاون امور محصلان پوهنتون زاول

محیط اکادمیک، محیطی است که در آن همیشه تزاخم استادان، محصلان، کارمندان اداری و خدماتی جهت تدریس، آموزش، ارائه خدمات به استادان، محصلان و مراجعه کنندگان می باشند. در چنین محیطی که صدها تن مصروف ارائه خدمات و آموزش اند، بدون شک گسترش و نهادینه سازی ارزشهای حاکم به رفتارهای علمی و حرفه‌یی، در کنار دیگر مقررات، میتواند موجب افزایش التزام اجتماعی استادان، کارکنان اداری، خدماتی و محصلان شود و اعتماد بیشتر جامعه نسبت به تحصیلات عالی و ارتباطات علمی و فعالیت های تحقیقی، مساعد گردد. در مراکز تحصیلات عالی میتوان در کنار آموزش های علمی و فنی، تکنیکها و مهارتهای اخلاق حرفه‌یی را نیز در برنامه های آموزشی گنجانده، بهترین راه را برای این مهم انتخاب نمود، این ارزشها در رفتار و گفتار اعضای هیئت علمی، اداری و محصلان پوهنتون زاول است؛ زیرا قشر جوان با دیدن این خصوصیات مطلوب ارزشی و رعایت آنها از سوی استادان، کادر اداری و همقطاران خود تشویق به یادگیری و همکاری میشوند و در نهایت این ارزش ها در وجود ایشان ریشه می تند. پابندی به مسؤولیت های اخلاقی، در همه مشاغل، منوط به شناخت دقیق و متمایز حقوق طبیعی افراد و عناصر محیط است. ممیز اخلاقی در سازمانها، به ویژه در مؤسسات تحصیلات عالی آموزشی و تحقیقی و فرآیند تولید علم، نیز محتاج مطالعه چنین نظام مندی است. اخلاق سازی یک نهاد درگرو تغییر نگرش، افزایش دانش و مهارت مواجه روشمند و اثر بخش با معضلات اخلاقی در نهاد است. درونی شدن ارزش های فرهنگی یک کشور میتواند راهگشای ایجاد علاقه در استاد، کارمند و دانشجو شود و رعایت اصول اخلاق حرفه‌یی را جزء ارزش های پذیرفتنی از سوی آنان درآورد. اخلاق حرفه‌یی، مجموعه‌یی از مقرراتی است که عمل اخلاقی را برای آن نهاد مشخص و خاص تعریف میکند و چارچوبی برای عمل و قضاوت های اخلاقی یا غیر اخلاقی هر نهاد محسوب میشود. مسؤولیت اخلاقی فرد در زندگی شغلی و محیط کاری، مناسبات جدیدی را به میان میآورد، بقای امر تدریس در پوهنتون زاول، علاوه بر تخصص علمی در رشته های مورد نظر، به نحوه رفتار حرفه‌یی و شخصی اساتید، محصلان و کارمندان بستگی دارد. اخلاق حرفه‌یی رابطه مستقیم با مسؤولیت پذیری دارد و هر عنصری که با انسانیت انسان مرتبط باشد، از ارزش های اخلاقی در نهاد محسوب میشود. احساس مسؤولیت، حس پاسخگویی، انتقادپذیری، شفافیت، انصاف در قضاوت، پرهیز از جانبداری، امانت داری، احترام به قضاوت دیگران، صداقت حرفه‌یی، هنجارگرایی ... از مؤلفه های اخلاق حرفه‌یی علمی است. هرکسیکه به کاری مشغول است با سه حوزه اخلاق (اخلاق شخصی، اخلاق شغلی و اخلاق نهاد مربوط) سروکار دارد.

رعایت اخلاق مسلکی، ضمن آنکه بر کارکرد علم تأثیر مثبت دارد، اعتماد اجتماعی را نسبت به علم و اصحاب علمی نیز افزایش میدهد و فراتر از آن، اخلاق را برای کارکرد علم و توسعه نهادینه میسازد. ارزشهایی چون اخلاق، وجدان و تعهد در تبدیل آموزش به یک امر سودمند و تقدیم کارگزاران ماهر و بادانش به بازار کار چون واکنشگر در معادلات کیمیایی عمل مینماید و سبب میشود تا فرایند دانش اندوزی تحت تأثیر این عوامل،

در مدتی کوتاه به نتیجه برسد. برای ترویج اخلاق مسلکی، نهادها خود باید دست بکار شوند. چرا که توسعه اخلاق مسلکی، نه با پندها و اندرزها بلکه با تلاش عملی خود نهاد میسر میشود. پوهنتون زاول رسالت و ماموریت خود میداند تا با درک جایگاه و اهمیت ارزش های اخلاقی در محیط اکادمیک، ضمن رعایت مواد حقوقی که در اسناد تقنینی مربوط به وزارت محترم تحصیلات عالی تسجیل یافته است، از سوی همه پرسونل کاری، برخی قواعد و موازین مهم و اساسی را در سه بخش مجزا که شامل استادان، کارمندان و محصلان می شود به عنوان معیارهای پیش زمینه اخلاقی در همه کار های اکادمیک و اداری در این پالیسی تسجیل نموده و همه اعضای محترم کادر علمی و اداری مکلف اند تا در انجام وظایف محوله و جابجایی اخلاقی شان را در موارد زیر ادا نمایند.

ساختار این پالیسی شامل (8) بخش بنیادی زیر می باشد.

بخش اول: تعهدات الزامی اعضای کادر علمی در قبال محصلان:

محصلان چون مهمترین منبع عایداتی و تعیین کننده ی جایگاه پوهنتون ی تحصیلی در جامعه اند، هدف ما از طرح این پالیسی، فراهم نمودن محیط آموزشی سالم برای محصلان و تربیت شهروندان خردورز، دانشمند و کارآمد در گشودن معضلات اجتماعی و حرفه ای است. بناء پابندی به مسئولیت های اخلاقی در قبال حقوق محصلان، در همه شئون حرفه ای مرام و مقصد ما است:

۱. رعایت احترام متقابل، حفظ کرامت انسانی و تأمین اصل برابری در برخورد با تمامی محصلان
۲. ارائه تدریس مؤثر، منظم، مسئولانه و مطابق با معیارهای علمی و نصاب معیاری
۳. ارزیابی عادلانه، شفاف، بی طرفانه و مبتنی بر معیارهای از قبل تعیین شده علمی و اکادمیک
۴. فراهم سازی رهنمایی علمی، مشوره اکادمیک و حمایت مستمر از روند پیشرفت تحصیلی محصلان
۵. تأمین، حفظ و تقویت محیط سالم، مصئون، منظم و سازنده آموزشی در صنف و پوهنتون
۶. رعایت اصول اخلاق حرفه ای، مسئولیت پذیری و الگو بودن در رفتار علمی و مسلکی
۷. پاسخگویی به موقع به نیازهای علمی و فراهم سازی زمینه دسترسی محصلان به مشوره و رهنمایی
۸. حفظ محرمت، امانت داری و صیانت از اطلاعات شخصی و تحصیلی محصلان
۹. جلوگیری از هرگونه سوء استفاده از موقف علمی، اعمال فشار و رفتارهای مغایر با اصول اخلاقی
۱۰. رعایت نظم، وقت شناسی و حضور منظم در جلسات درسی و فعالیت های اکادمیک
۱۱. تشویق محصلان به تفکر انتقادی، پژوهش علمی و مشارکت فعال در مباحث درسی
۱۲. رعایت اصل عدالت در فرصت دهی، اشتراک و استفاده محصلان از امکانات آموزشی
۱۳. تقویت روحیه همکاری، همدیگر پذیری و تعامل سالم علمی میان محصلان
۱۴. پابندی به قوانین، لوایح، طرز العمل ها و پالیسی های نافذ نهاد تحصیلات عالی در قبال محصلان
۱۵. عدم تبعیض میان دانشجویان.

۱۶. جلب اعتماد دانشجویان و احترام به ایده ها و افکار آنها.

بخش دوم، هنجارهای اخلاقی لازم الرعایه از سوی کادر علمی در مقابل همکاران اداری

۱. فروتنی و پرهیز از تکبر نسبت به دانشجویان و سایر همکاران و احترام گذاشتن به آنها.
۲. پرهیز از شوخی و طنزهای ناشایسته و خلاف عرف در محیط کار.
۳. رعایت عدل و انصاف در انجام کلیه وظایف.
۴. عدم استفاده از امکانات پوهنتون زاول برای امور شخصی.
۵. رعایت سلسله مراتب اداری در انجام امور.
۶. رعایت نظم و انضباط کاری، وقت شناسی و مسئولیت پذیری.
۷. صداقت در رفتار و گفتار و پرهیز از تهمت، غیبت، دروغ و شایعه پراگنی.
۸. دوری از مظاهر فساد نظیر سفارش و یا اخذ هرگونه هدیه.
۹. توجه به انتقادات و پیشنهادات و تقویت روحیه انتقادپذیری.
۱۰. استفاده بهینه از منابع و امکانات پوهنتون زاول با رعایت اصل صرفه جویی.
۱۱. کمک به سایر همکاران با رعایت اصول کاری متقابل.
۱۲. افزایش دانش و مهارت شغلی و ارتقای فرهنگ و رفتار.
۱۳. تشخیص نکات ضعف و تلاش برای رفع و بهبود آن.
۱۴. ارائه ی نوآوری در جهت افزایش بهره وری تبیین و تبلیغ دستاوردهای پوهنتون زاول در عرصه داخلی و بین المللی.
۱۵. رعایت قانون اساسی و تمام لوایح، مقررات و طرزالعمل های وزارت تحصیلات عالی و پوهنتون زاول.
۱۶. دوری از هرگونه تبعیض نژادی، مذهبی، رنگ، جنسیت، قومی، زبانی، سمتی و معلولیت های جسمی.
۱۷. دوری از هرگونه عملکرد غیر معمول که منجر به سپردن تعهدنامه و اخذ اخطار کتبی گردد.
۱۸. دوری از هرگونه رفتار ناشایستی که منجر به بدنامی خود و همکاران گردیده و از آن برداشت غلط صورت گیرد.
۱۹. رعایت اصول و قایل شدن تمایز میان دیدگاه های شخصی، رسمی و غیر رسمی نهاد و همکاران.
۲۰. نباید به دانشجویان خود به منظور کسب درآمد، تدریس خصوصی نماید. مگر اینکه این مسأله توسط شورای رهبری تأیید شود.
۲۱. نباید از امتیازات نهاد در جهت گیریهای سیاسی و یا فعالیت های حزبی بهره برداری کند.
۲۲. احترام به فردیت و خصوصیات فردی همکاران و تحمیل و تعمیم ندادن دیدگاه های شخصی به دیگران.

بخش سوم، هنجارهای اخلاقی الزامی از سوی کارکنان اداری

- ۱) احترام به مراجعین و راهنمایی به موقع و ارائه اطلاعات لازم به آنان و انجام امور آنها در کوتاه ترین زمان ممکن و جلوگیری از سرگردانی آنها.
- ۲) توجه به بهداشت روانی و سلامت جسمی با تأکید بر فعالیتهای ورزشی.
- ۳) حفظ آرامش در محیط کار.
- ۴) درک صحیح اهداف کاری و تلاش در جهت تحقق آن.
- ۵) حضور به موقع در محل کار و رعایت وقت شناسی.
- ۶) برخورد نیک، خوشرویی و متانت رفتار نسبت به همکاران و مراجعان.
- ۷) فراهم نمودن فضای مرادوت به گونه ای که مراجعان به مسؤولان و کارکنان اطمینان کامل داشته باشند.
- ۸) رعایت عدالت و انصاف و ارائه خدمات بدون تبعیض قومی، جنسی، خویشاوندی، مذهبی و خانوادگی به مراجعان.
- ۹) توجه و دقت به صحبتها و خواسته های مراجعان و حداکثر تلاش در پاسخگویی و ارائه خدمات به آنها.
- ۱۰) ارائه اطلاعات لازم به همکاران به منظور انجام خدمات بهینه و تسریع اجرای امور به نحو مطلوب.
- ۱۱) انجام وظایف به صورت مؤثر و کارآمد همراه با سرعت و منطبق با قوانین.
- ۱۲) زمانبندی فعالیتهای و انجام آن بر اساس زمان پیشبینی شده.
- ۱۳) انجام فعالیتهای بر اساس روش مستند و مشخص نه بر اساس سلیقه شخصی و کارکنان یا مدیران.
- ۱۴) پرهیز از شایعه سازی، تهمت، غیبت، خبرچینی و هر اقدامی که صمیمیت و اعتماد کارکنان را تضعیف کند.
- ۱۵) رازداری و خودداری از افشای اسناد محرمانه و استفاده از پوشش متناسب با عرف و فرهنگ جامعه.
- ۱۶) پرهیز از استعمال دخانیات در محیط کار و هر نوع مواد مسکر و مخدر در محوطه پوهنتون.
- ۱۷) استقرار تجهیزات پوهنتون زاول به صورت منظم به نحوی که در زمان مورد نظر به راحتی در دسترس باشند.
- ۱۸) صیانت دارایی های نهاد و استفاده درست از آنها فقط در ساحة کار.
- ۱۹) رعایت قانون اساسی و تمام لوایح، مقررات و طرزالعملهای وزارت تحصیلات عالی و پوهنتون زاول.

بخش چهارم، هنجارهای اخلاقی لازم الرعایه از سوی محصلان

۱. احترام و پابندی به اساسات و شعائر دین مقدس اسلام.
۲. توجه به بهداشت روانی و سلامت جسمی با تأکید بر فعالیتهای ورزشی.
۳. پرهیز از شوخی و طنزهای ناشایسته و خلاف عرف در محیط کار.
۴. رعایت قانون اساسی و تمام لوایح، مقررات و طرزالعملهای وزارت تحصیلات عالی و پوهنتون زاول.

۵. احترام به هیئت رهبری، استادان، کارمندان و منسوبان زاول.
۶. احترام به آزادی بیان با در نظر داشت معیارهای قبول شده.
۷. احترام متقابل به محصلان و برقراری روابط حسنه با همصنفان.
۸. احترام به جندر و امور جنسیتی و پرهیز از هر نوع آزار و اذیت خانم ها.
۹. رعایت عدالت و انصاف بدون تبعیض قومی، جنسی، خویشاوندی، مذهبی و خانوادگی در محوطه پوهنتون.
۱۰. رعایت نظم و دسپلین با توجه به لایحه نظم و دسپلین در داخل پوهنتون زاول و صنوف درسی.
۱۱. پرهیز از استعمال دخانیات در محیط کار و هر نوع مواد مسکر و مخدر در محوطه پوهنتون.
۱۲. همکاری با اداره در امر حفاظت و پاکی صحن پوهنتون زاول و صنف های درسی و نیز در زمینه ی تطبیق لوایح و مقررات.
۱۳. اجتناب از هر نوع اعمال منافی عفت، اخلاق، کرامت انسانی.
۱۴. اجتناب از هر نوع فعالیت های تخریب کارانه ضد بشری.
۱۵. اجتناب از هر نوع تعصبات قومی، زبانی، مذهبی، منطقه یی و نژادی.
۱۶. خودداری از پوشیدن لباس های نامناسب و مغایر فرهنگ اسلامی و ملی.
۱۷. خودداری و پرهیز از نوع حرکات و سکنات خلاف اصول و لایحه نظم دسپلین پوهنتون که سبب اخلاف دروس و نظم عمومی در داخل محوطه پوهنتون گردد.
۱۸. خودداری از هر نوع فعالیت های سیاسی و گروهی در داخل پوهنتون زاول.
۱۹. خودداری از هر نوع عمل زشت و خشونت زا که باعث بی نظمی، تشنج و خصومت گردد.
۲۰. حفاظت از وسایل، لوازم و سرسبزی پوهنتون زاول.
۲۱. به رسمیت شناختن و احترام به خصوصیت های فردی (شخصیتی) افراد.
۲۲. تحمیل نکردن دیدگاه شخصی و تعمیم ندادن آن بر سایر افراد.

بخش پنجم، نظارت و ارزیابی

معاونیت امور محصلان بر اجراء و تطبیق پالیسی اصول اخلاقی محصلان در سطح پوهنتون زاول نظارت نموده، گزارش و راپور های متوقعه از نتایج آن را عندالموقع به رهبری و شورای علمی پوهنتون زاول ارائه خواهند کرد.

بخش ششم، موارد نقض و اصلاح

در صورت نقض هر گونه موارد این پالیسی در داخل محوطه پوهنتون زاول، سبب مجازات مطابق به لایحه نظم و دسپلین پوهنتون زاول و مطابق به لوائح و طرز العمل های نظم و امور انضباطی با در نظر داشت میکانیزم رسیدگی به شکایات امور محصلان در زمینه رسیدگی صورت خواهد گرفت.

و در صورت پیشنهاد تعدیل توسط دو ثلث کل اعضای کمیته نظم و دسپلین، قابل تعدیل و اصلاح بوده و بعد از تایید شورای علمی لازم الاجرا می باشد.

بخش هفتم، نشر و انفاذ

وظیفه ای تمام بخش های علمی، اداری و تدریسی میباشد تا در تطبیق و اجرای این پالیسی کوتاه نیایند و نیز به آمریت نشرات تحصیلات عالی مکلفیت داده میشود تا بعد از تایید و تصویب شورای محترم علمی این پالیسی را به دسترس عموم اساتید، کارمندان و محصلان قرار دهد.

بخش هشتم، تایید پالیسی

پالیسی اصول اخلاقی ترتیب و در پروتوکول شماره (۰۵) مؤرخ ۱۴۰۵/۲/۱۳ شورای علمی پوهنتون زاول تائید گردیده و تمامی بخش های اداری، علمی و محصلان مکلف به اجرای مفاد آن می باشند.

مسئولیت نظارت بر تطبیق این پالیسی در سطح پوهنتون بر عهده معاونیت امور محصلان بوده تا روند اجرای آن به صورت منظم، شفاف و مؤثر پیگیری و تطبیق گردد. والسلام

پوهنیار نقیب الله "الفت"

رئیس پوهنتون پوهنتون زاول